

Samenvatting

In september 2025 heeft de raad het beleidskader Armoede en Schulden vastgesteld. Hiermee heeft de raad de ambitie uitgesproken om armoedeorganisaties te subsidiëren. De subsidieregeling is momenteel in ontwikkeling, en zal naar verwachting met ingang van 2027 de basis vormen voor subsidieverlening aan armoedeorganisaties. Voor het overgangsjaar 2026 wordt een tweetal subsidieaanvragen door middel van dit collegevoorstel behandeld.

De Voedselbank Maastricht en het Rode Kruis hebben beide een subsidieaanvraag ingediend voor voedselondersteuning aan Maastrichtenaren in armoede en schulden. De Voedselbank vraagt € 35.000 voor het exploiteren van een supermarktconcept waarin inwoners wekelijks zelf voedselpakketten kunnen samenstellen. Het Rode Kruis verzoekt € 46.321,53 voor het programma Boodschappenkaarten, bedoeld voor inwoners die buiten bestaande regelingen vallen of moeilijk toegang vinden tot reguliere hulp. Gelet op het specifieke doel van beide subsidies, de aansluiting op de pijlers Ondersteuning en Bereik binnen het beleidskader Armoede en Schulden 'We zien je', en de maatschappelijke urgentie van voedselzekerheid, besluit het college om beide subsidieaanvragen te honoreren.

1. Beslispunt

Het college besluit:

1. Een incidentele subsidie van € 46.321,53 voor 2026 te verlenen aan het Nederlandse Rode Kruis voor 2026 voor het programma Boodschappenkaarten, gericht op voedselondersteuning aan Maastrichtenaren in armoede en schulden;
2. Een incidentele subsidie van € 35.000 voor 2026 te verlenen aan de Stichting Voedselbank Maastricht voor 2026 voor het supermarktconcept, gericht op voedselondersteuning aan Maastrichtenaren in armoede en schulden.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 10 juli 2026:

Cnform.

2. Aanleiding

Op 23 september 2025 heeft de raad het beleidskader Armoede en Schulden: *'We zien je'* vastgesteld. Een onderdeel van dit beleidskader is subsidieverlening aan armoedeorganisaties, onder meer op het gebied van materiële hulp aan inwoners die leven in armoede of met schulden. De subsidieregeling is momenteel in ontwikkeling en wordt naar verwachting vanaf het subsidiejaar 2027 beschikbaar gesteld. Voor 2026 is er nog geen subsidieregeling van kracht. De Voedselbank Maastricht en het Rode Kruis hebben over 2026 om een incidentele subsidie verzocht. Deze aanvragen worden, bij uitzondering, behandeld op grond van de art. 4:23 lid 3, aanhef en onder d Algemene wet bestuursrecht (**Awb**) Beide organisaties vragen om financiële ondersteuning om inwoners met een laag inkomen te helpen met voedselondersteuning.

De Voedselbank Maastricht vraagt subsidie voor het openstellen van een supermarktconcept waarin inwoners wekelijks zelf voedselpakketten kunnen samenstellen, goed voor ten minste drie maaltijden per huishouden. Daarnaast verzorgt de Voedselbank de inzameling en distributie van voedsel, klantondersteuning en de logistieke coördinatie met lokale voedselsponsors.

De totale kosten bedragen € 85.000, bestaande uit huisvestingskosten, autokosten, vrijwilligerskosten, algemene kosten en extra inkoop van voornamelijk voedsel. Hiervan wordt € 50.000 gedekt door bijdragen van Voedselbank Landgraaf en Nederland, donaties en het Elisabeth Strouven Fonds. Voor het resterende bedrag van € 35.000 wordt subsidie gevraagd aan de gemeente Maastricht.

Het Rode Kruis vraagt subsidie voor het programma Boodschappenkaarten, bedoeld voor inwoners die buiten bestaande regelingen vallen of de weg naar reguliere hulp niet weten te vinden. Lokale partners, zoals Trajekt en Shekinah Evangelical Church, ontvangen gezamenlijk 50

boodschappenkaarten die zij kunnen verstrekken aan hulpvragers. Het programma biedt snelle, laagdrempelige ondersteuning voor een overbruggingsperiode van maximaal zes maanden, waarin samen met de hulpvrager wordt gewerkt aan een duurzame oplossing of passende vervolghulp.

De totale kosten bedragen € 69.461,53, bestaande uit personeelskosten en het tegoed op de boodschappenpassen. Hiervan wordt € 23.140 gedekt door het Nederlandse Rode Kruis. Voor het resterende bedrag van € 46.321,53 wordt subsidie gevraagd aan de gemeente Maastricht.

3. Beoogd effect

Voedselzekerheid is een van de meest basale levensbehoeften. Wanneer inwoners hierin tekortkomen, heeft dat directe gevolgen voor hun gezondheid, bestaanszekerheid en participatie. Met de activiteiten waarvoor Voedselbank Maastricht en het Rode Kruis subsidie aanvragen dragen zij bij aan de doelen van het beleidskader armoede en schulden 'We zien je'. Specifiek draagt honorering bij aan de volgende pijlers:

1. Ondersteuning: Met de pijler Ondersteuning heeft de gemeente het doel vastgelegd dat Maastrichtenaren die in armoede leven of schulden hebben passende hulp ontvangen. De gemeenteraad wil dit realiseren door onder andere het subsidiëren van Materiële hulp en Empowerment. Beide subsidieaanvragen bieden inwoners ondersteuning in de eerste levensbehoeften door direct in te spelen op de hulpvraag en hen te voorzien van voedsel. De aanvragen sluiten daarmee volledig aan bij de kaders van het beleidskader.
2. Bereik: Met de pijler Bereik heeft de gemeente het doel vastgelegd dat Maastrichtenaren die in armoede leven of schulden hebben daadwerkelijk gebruikmaken van de beschikbare ondersteuning. De gemeenteraad heeft bepaald dat dit onder andere wordt gerealiseerd door laagdrempelige, fysieke toegang tot hulp te organiseren en te financieren, dicht bij de inwoners zelf. Beide organisaties zijn stevig ingebed in het Maastrichtse netwerk, maken actief gebruik van deze samenwerkingen en zijn goed vindbaar voor inwoners. Hierdoor bereiken zij Maastrichtenaren die wel bekend zijn bij lokale partners, maar nog niet zichtbaar zijn voor de gemeente. De ondersteuning die zij bieden is laagdrempelig en snel toegankelijk. Door beide aanvragen te honoreren, wordt het bereik onder inwoners die baat hebben bij ondersteuning vergroot. Daarmee leveren de organisaties een belangrijke bijdrage aan de vroegsignalering van armoede. Zij begeleiden inwoners vervolgens door naar aanvullende ondersteuning binnen het lokale netwerk en verlagen de drempel naar gemeentelijke voorzieningen. Dit leidt tot een outreachende toe- en doorleiding van inwoners.

4. Argumenten

1.1 & 1.2 Het verlenen van de subsidies draagt bij aan de doelen van het beleidskader armoede en schulden.

Voedselzekerheid is een van de meest basale levensbehoeften. Wanneer inwoners hierin tekortkomen, heeft dat directe gevolgen voor hun gezondheid, bestaanszekerheid en participatie.

Subsidieverlening draagt bij aan de doelen van het beleidskader Armoede en Schulden zoals beschreven onder het kopje 'Beoogd effect'.

2.1 & 2.2 Het verlenen van de subsidies is in lijn met het door het college vastgestelde Uitvoeringsplan 2026- 2028 De Maastrichtse aanpak van armoede en schulden.

Op 26 Augustus heeft het college het uitvoeringsplan 2026 – 2028 De Maastrichtse aanpak van armoede en schulden, behorende bij het beleidskader Armoede en Schulden, vastgesteld. Een van de inzetrichtingen betreft het subsidiëren van armoedeorganisaties die materiële hulp en persoonlijke ondersteuning bieden aan Maastrichtenaren in armoede of schulden, waaronder ook armoedeorganisaties die Maastrichtenaren in armoede of schulden helpen met de zorg voor en kosten van hun huisdieren. Deze richting zal worden uitgewerkt in een subsidieregeling. De subsidieregeling zorgt ervoor dat we de effectiviteit van de subsidies kunnen verhogen, en tegelijkertijd geeft het de mogelijkheid om kritisch te kijken naar bestaande subsidies.

De subsidieregeling is momenteel in ontwikkeling en wordt beschikbaar vanaf het subsidiejaar 2027. Voor 2026 is er nog geen subsidieregeling van kracht. Daarom worden de aanvragen voor dat jaar eenmalig als incidentele subsidieaanvragen behandeld en beoordeeld op grond van artikel 4:23 lid 3, aanhef en onder d Awb.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1 & 2.1 Precedentwerking

De aanvragen van Voedselbank Maastricht en het Rode Kruis betreffen incidentele subsidies. Precedentwerking is een risico dat hoort bij het verstrekken van incidentele subsidies. Dit vloeit voort uit een combinatie van discretionaire bevoegdheden en het gelijkheidsbeginsel.

1.2 & 2.2 Schaarse subsidies/incidentele subsidies

Artikel 4:23 Awb bevat de hoofdregel dat subsidies alleen mogen worden verleend op grond van een wettelijke grondslag, meestal een subsidieregeling. Het artikel biedt echter enkele uitzonderingen op die hoofdregel. Een daarvan is de mogelijkheid om een subsidie te verlenen zonder subsidieregeling, namelijk de incidentele subsidie van lid 3 onder d. Artikel 4:23 Awb geeft een uitzondering voor incidentele subsidies, zodat deze zonder wettelijke grondslag kunnen

worden verleend. Dit impliceert dat het bestuursorgaan een zekere discretionaire bevoegdheid heeft bij de besluitvorming over eenmalige, projectmatige subsidies met een maximale looptijd van vier jaar. Afwijking van bestaand beleid of eerdere vergelijkbare subsidieverleningen kan echter leiden tot een beroep op het gelijkheidsbeginsel. Andere partijen kunnen dan stellen dat zij op grond van precedentwerking aanspraak hebben op een vergelijkbare incidentele subsidie.

Recente rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2025:3409) heeft een belangrijke beperking aangebracht in de toepassing van artikel 4:23 lid 3, aanhef en sub d Awb. De Afdeling benadrukt dat een incidentele subsidie uitsluitend bedoeld is voor unieke, onverwachte en niet-structurele situaties. Het gaat om gevallen waarin het bestuursorgaan redelijkerwijs niet kon voorzien dat subsidie nodig zou zijn en waarin geen andere potentiële gegadigden bestaan. Juist omdat het om zulke uitzonderlijke situaties gaat, hoeft er geen mededingingsruimte te worden geboden. Deze uitleg heeft verstrekkende gevolgen voor de praktijk. Veel subsidies die in het verleden onder het etiket “incidenteel” werden verleend, blijken bij nader inzien niet aan deze strikte criteria te voldoen. Daardoor ontstaat een overgangssituatie: lopende aanvragen en bestaande verwachtingen moeten worden beoordeeld in het licht van de nieuwe rechtspraak, terwijl tegelijkertijd wordt gewerkt aan een structurele oplossing via een subsidieregeling voor 2027.

Door in deze overgangssituatie toch gebruik te maken van de incidentele-subsidiebepaling (art. 4:23 lid 3, aanhef en sub d Awb), lopen we het risico dat een rechter oordeelt dat de wettelijke grondslag ontbreekt. Het risico wordt deels ondervangen door het beroep op het vertrouwensbeginsel, maar blijft aanwezig zolang geen subsidieregeling beschikbaar is.

6. Financiële gevolgen

Met het door de raad vastgestelde beleidskader Armoede en Schulden is, op basis van historische subsidieverstrekingen, een bedrag van € 130.000 gereserveerd voor organisaties en activiteiten die Maastrichtenaren in armoede en schulden ondersteunen met materiële hulp. Dit budget blijkt ontoereikend. Bij toekenning van de twee aanvragen in dit voorstel ontstaat een verwachte overschrijding van € 26.399,53. Deze overschrijding kan worden opgevangen binnen het brede budget Armoede en Schulden (taakveld 6.3 Inkomen).

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Na besluit van het college zullen de incidentele subsidies worden verstrekt volgens de geldende wet- en regelgeving.

Voor het subsidiejaar 2027 kunnen in het laatste kwartaal van 2026 armoedeorganisaties een aanvraag indienen op basis van een subsidieregeling. Deze subsidieregeling wordt naar verwachting in het derde kwartaal van dit jaar voorgelegd ter vaststelling aan het college. De subsidieregeling biedt een kader voor de beoordeling van aanvragen en maakt daarmee afzonderlijke collegevoorstellen zoals dit voorstel in de toekomst overbodig.